

Stanislovas ABROMAVIČIUS

Motinų skausmas

tetą ir grįžo į tėviškę. Susisiekė su partizanais, slapstėsi. Oną Glemžienę pradėjo kviesti saugumas. Gąsdino, grasi-no, mušė, klausinėdami, kur yra jos duktė Diana? Motina ėmėsi gudrybių, sakė, kad su ja nebendrauja, nes ant jos supykusi už tai, kad nepaklausė studijuoti medicinos. Gydytojas – tai garbinga ir praktiška profesija, o tapymas ar poezija – tai kas?

1948 metų pavasarį iš Magadano į Lietuvą sugrąžino kalinį Mykolą Glemžą. Mat jis nenuteistas, tris su puse metų jau atkalėjo, todėl reikėjo suvaidinti teismą. Onai nušvito viltis sugrąžinti vyrą, ieškojo pažinčių jį užstoti taip vadinamajame teisme. Sovietinis „teisingumas“ nieko negirdi, nes nuosprendis surašytas iš anksto – penkeri metai lagerio. Vėl laukia Mykolo ilgas kelias iki Irkutsko...

Su mažamečiais keliavo į Sibirą

Atėjo metas keliauti į Sibirą ir kitai pavojingai nusikaltėlei su trimis mažamečiais vaikais – Onai Glemžienei. Jie vėl slapstėsi nuo ištrėmimo. Ir kartą, kai atrodė, jog pavojus praėjo, ji su dukrele Dalia, trumpam grįžo į namus, užkūrė krosnį. Deja, ta naktis – tai 1948 metų gegužės 22-osios.

Į trobą įsiveržė kareiviai, liepė krauti daiktus, sužinojo, kur slapstosi mažamečiai Juozas ir Liudas. Visus išvežė į tremtinių surinkimo punktą ties Kunigiškio dvaru, paskui „liaudies priešai“ keliavo į Kupiškį. Sekė ilga kelionė už Uralo...

Deja, likimas Dianai negailestingas. Ji nujautė savo likimą, merginos eilėraščiuose širdgėla, skausmas ir artėjančios mirties nujautimas. Diana slapstėsi, iš jos širdies gelmių rašytuose eilėraščiuose jaučiasi tragiškos baigties nuojauta. Žuvusių partizanų skaičius vis didėja, bet ji, praradusi visus artimuosius, nutarė pasitraukti į mišką ir kartu su savo vyru partizanų Juozu Bulovu parašė paskutinį laišką gimintai tėms į Kauną. Tai atsiveikimo su visais laiškas.

1949 metų lapkričio 14 dieną šeši išduoti partizanai žuvo, tarp jų – jauna, talentinga poetė Diana Glemžaitė-Bulovienė ir jos vyras kuopos vadas Juozas Bulovas-Iksas... Liko neišmylėta širdis, skausmas dėl Tėvynės, rankraštinis partizaninės lyrikos rinkinys „Penktieji laisvės kovų metai“ (1949), ir keletas sąsiuvinukų, užrašų knygečių, blanknotelių su jos ranka rašytomis eilėraščiais. Kūryba 1994 metais išleista atskira knyga „Mes mokėsim numirti“.

Partizanų kūnus užkasė Juodupės gyvenvietės prieigose, vieta ilgai buvo slepiama, paskui vykdomos statybos, tad kapas nežinomas. Tik po dvejų metų, tai yra jau 1951-aisiais, į Irkutską iškeliavo žinia Motinai, kad jos duktė Diana žuvusi, jos kapas nežinomas.

„Sustosiu lauko vidury širdim tuščia tuščia. / Sunku, kai neturi kur eit, kai nieko nėra ko laukt – sunku...“ (Diana Glemžaitė).

(Bus daugiau)

mės darbų.

Po gimnazijos baigimo tarnavo Lietuvos kariuomenėje, tačiau norėjo tapti buhalteriu. Kilęs iš garbingos giminės (brolis Jonas buvo net kooperatinės bendrovės „Pienocentras“ direktorius), rašė eilėraščius. Jiedu išaugino keturis vaikus: Dianą (pavadinta medžioklės ir augmenijos deivės vardu), Dalią, Juozą ir Liudą.

Apsigyveno Degučiuose, Zarasų apskrityje, kur Mykolas girininkavo. Greitai jį perkėlė į Vėbriūnų girininkiją netoli Šiaulių. Tačiau visos bėdos buvo dar priešakyje.

1941 metų birželį sužinojo, kad įtraukti į tremiamųjų sąrašus. Šeima dvi savaites slapstėsi, nakvojo laukuose, miške. Ona Glemžienė nusprendė, kad su vaikais į Pandėlį negrįš, tad liko Palėvenėlėje. Dianai buvo šešiolikė. Ji – Kupiškio gimnazijos pažiba: poetė, gera piešėja, aktyvistė. Jos poeziją giria pats Antanas Miškinis... Baigusi gimnaziją, pradeda studijuoti Vytauto Didžiojo universitete, kartu mokosi tapybos Taikomosios dailės institute. Jaunimas susiburia į patriotinę organizaciją.

1945 metų lapkritį Mykolas Glemža areštuojamas. Iki pavasario jis kalin Pandėlyje, o paskui be teismo išvežtas į lagerį Komijoje. Ona liko su trimis vaikais Lietuvoje.

1947 metais Diana paliko universi-

Onos Glemžienės laukė ilgas ir sunkus kelias

Onos Glemžienės duktė Diana – partizanė, poetė. Likimas jai lėmė trumpą gyvenimą, kuris buvo pilnas meilės Tėvynei ir neapykantos okupantams. Deja, jai tebuvo dvidešimt ketveri, kai pakirto priešo klasta. Viskuo, kuo mus poetė žavi, išugdė mokykla, gilus tikėjimas ir Motina.

Ona Marcinkevičiūtė-Glemžienė (1898–1993) gimė Kupiškyje, Palėvenėlėje, kur šeima turėjo 10 hektarų ūkį. Jos vyro Mykolo Glemžos (1900–1974) šeima Narteikių kaime valdė 41 hektarą. Sako, tai buvo svajotojas, patriotas, mylėjęs gamtą, bet nemėgęs žemės darbų.